

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 61g/2016

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 17 alin.(1) lit. c) din
Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000
*(termenul de contestare în instanța de judecată
a actelor administrative)*

CHIȘINĂU

14 iunie 2016

DECIZIE DE INADMISSIBILITATE A SESIZĂRII NR. 61g/2016
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE A ART. 17 ALIN.(1) LIT. C)
DIN LEGEA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV
(termenul de contestare în instanța de judecată a actelor administrative)

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Alexandru TĂNASE, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
DI Tudor PANȚÎRU,
DI Victor POPA, *judcători*,
cu participarea dnei Ludmila Chihai, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 23 mai 2016,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 14 iunie 2016 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolului 17 alin.(1) lit. c) din Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000, ridicată de Nicolae Gîrbu în dosarul civil nr.3-108/2016, pendinte la Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău.

2. Sesizarea a fost depusă la Curtea Constituțională la 23 mai 2016 de către judecătorul Ghenadie Bîrnaz, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 24 iunie 2014, printr-un ordin al Inspectoratului Ecologic de Stat, Nicolae Gîrbu a fost destituit din funcția publică de auditor intern din cadrul Serviciului audit intern al Inspectoratului Ecologic de Stat, drept sancțiune disciplinară, aplicată pentru săvârșirea unei abateri disciplinare.

4. La 23 iulie 2014, Nicolae Gîrbu a înaintat o cerere prealabilă la Inspectoratul Ecologic de Stat, prin care a solicitat anularea ordinului din 24 iunie 2014, restabilirea în funcția publică, achitarea salariului pentru lipsa forțată de la serviciu și a prejudiciului moral. Scrisoarea Inspectoratului Ecologic de Stat, prin care a fost respinsă cererea prealabilă, a parvenit în adresa petentului la 26 august 2014.

DECIZIE DE INADMISSIBILITATE A SESIZĂRII NR. 61g/2016
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE A ART. 17 ALIN.(1) LIT. C)
DIN LEGEA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV
(termenul de contestare în instanța de judecată a actelor administrative)

5. La 22 septembrie 2014, nefiind de acord cu răspunsul, Nicolae Gîrbu a depus la Judecătoria Râșcani, mun. Chișinău, o cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Ecologic de Stat.

6. În cadrul ședinței de judecată din 22 martie 2016, Nicolae Gîrbu a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a articolului 17 alin.(1) lit. c) din Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000.

7. Prin încheierea din 28 aprilie 2016, instanța a suspendat procesul, a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și transmiterea sesizării Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr. 78, art. 140) sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

[...]”

Articolul 43 Dreptul la muncă și la protecția muncii

„(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

[...]”

Articolul 53 Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică

„(1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

[...]”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane,

DECIZIE DE INADMISSIBILITATE A SESIZĂRII NR. 61g/2016
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE A ART. 17 ALIN.(1) LIT. C)
DIN LEGEA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV
(termenul de contestare în instanța de judecată a actelor administrative)

împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

9. Prevederile relevante ale Legii nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (M.O., 2008, nr. 230-232, art. 840) sunt următoarele:

Articolul 60

Termenul de acțiune și contestarea sancțiunii disciplinare

„(1) Termenul de acțiune a sancțiunii disciplinare nu poate depăși un an de la data aplicării, cu excepțiile prevăzute de lege.

(2) Dacă, pe parcursul acestui termen, funcționarul public nu va fi supus unei noi sancțiuni disciplinare, se consideră că lui nu i s-a aplicat sancțiune disciplinară.

(3) Actul administrativ de sancționare disciplinară poate fi atacat de către funcționarul public în instanța de contencios administrativ în modul stabilit de lege.”

10. Prevederile relevante ale Legii contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000 (republicată: M.O., 2006, ediție specială) sunt următoarele:

Articolul 16

Depunerea cererii de chemare în instanța de contencios administrativ

„(1) Persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte a actului respectiv și repararea pagubei cauzate.

(2) Acțiunea poate fi înaintată nemijlocit instanței de contencios administrativ în cazurile expres prevăzute de lege și în cazurile în care persoana se consideră vătămată într-un drept al său prin nesoluționarea în termen legal ori prin respingerea cererii prealabile privind recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei cauzate.

(3) Reclamanții, în acțiunile născute din raporturi de contencios administrativ, sînt scutiți de plata taxei de stat.”

Articolul 17

Termenele de adresare în instanța de contencios administrativ

„(1) Cererea prin care se solicită anularea unui act administrativ sau recunoașterea dreptului pretins poate fi înaintată în termen de 30 de zile, în cazul în care legea nu dispune altfel. Acest termen curge de la:

DECIZIE DE INADMISIBILITATE A SESIZĂRII NR. 61g/2016
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE A ART. 17 ALIN.(1) LIT. C)
DIN LEGEA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV
(*termenul de contestare în instanța de judecată a actelor administrative*)

a) data primirii răspunsului la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea acesteia;

b) data comunicării refuzului de soluționare a unei cereri prin care se solicită recunoașterea dreptului pretins sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea unei astfel de cereri;

c) **data comunicării actului administrativ, în cazul în care legea nu prevede procedura prealabilă.**

[...]"

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

11. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul susține că norma de la articolul 17 alin.(1) lit. c) din Legea contenciosului administrativ este ambiguă în ceea ce privește termenul de adresare în instanța de contencios administrativ, fapt ce îngreădește accesul la justiție.

12. De asemenea, autorul excepției pretinde că prevederile contestate contravin dispozițiilor articolului 355 alin. (1) lit. a) din Codul muncii, potrivit cărora cererea privind soluționarea litigiului individual de muncă se depune în instanța de judecată în termen de 3 luni de la data când salariatul a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului său. În contextul termenului instituit la articolul 355 alin. (1) lit. a) din Codul muncii, a fost invocată și încălcarea articolului 16 din Constituție, potrivit căruia toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali.

13. În concluzie, autorul excepției susține că norma contestată încalcă prevederile articolelor 16, 20 alin. (1), 43, 53 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

14. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

15. În conformitate cu articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a Legii contenciosului administrativ, ține de competența Curții Constituționale.

16. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, ridicată de Nicolae Gîrbu în dosarul nr.3-108/2016, pendinte la Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău, este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

17. Curtea reține că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost învestită prin articolul 135 alin.(1) lit. g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele legislative și

DECIZIE DE INADMISSIBILITATE A SESIZĂRII NR. 61g/2016
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE A ART. 17 ALIN.(1) LIT. C)
DIN LEGEA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV
(termenul de contestare în instanța de judecată a actelor administrative)

textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de relevanța prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

18. Curtea reține că obiect al excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile articolului 17 alin. (1) lit. c) din Legea contenciosului administrativ, potrivit cărora cererea prin care se solicită anularea unui act administrativ sau recunoașterea dreptului pretins poate fi înaintată în termen de 30 de zile, în cazul în care legea nu dispune altfel, care curge de la „*data comunicării actului administrativ, în cazul în care legea nu prevede procedura prealabilă.*”

19. Din conținutul sesizării, Curtea observă că autorul excepției, criticând dispozițiile legale enunțate mai sus, a invocat pretinsa încălcare a articolelor 16, 20 alin. (1), 43, 53 și 54 din Constituție.

20. Curtea subliniază că, potrivit articolului 24 alin. (2) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 39 din Codul jurisdicției constituționale, sesizarea trebuie să fie motivată și să cuprindă obiectul și împrejurările pe care subiectul își întemeiază cerințele.

21. Curtea consideră necesar a sublinia faptul că o prevedere legală poate constitui obiect al jurisdicției constituționale doar în cazul în care normele constituționale invocate au incidență asupra normelor contestate.

22. În acest sens, cu referire la pretinsa încălcare a articolelor 16, 43, 53 și 54 din Constituție, Curtea menționează că autorul excepției de neconstituționalitate nu a indicat legătura de cauzalitate între acestea și prevederile contestate.

23. În ceea ce privește încălcarea dispozițiilor articolului 20 din Constituție, în jurisprudența sa Curtea a statuat că dreptul de acces la justiție nu poate fi un drept absolut, el poate implica limitări, inclusiv de ordin procedural, cât timp acestea sunt rezonabile și proporționale cu scopul urmărit.

24. Curtea subliniază că exercitarea accesului liber la justiție și a dreptului la un proces echitabil nu poate avea loc decât într-un anumit cadru juridic, stabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, de natură a preveni eventualele abuzuri și tergiversarea soluționării cauzelor deduse judecătii.

25. Curtea observă că norma contestată stabilește **termenul de sesizare** a instanței de judecată privind anularea unui act administrativ și momentul de la care **începe să curgă** acest termen. Astfel, **în cazul în care legea nu prevede procedura prealabilă**, cererea prin care se solicită anularea unui act administrativ sau recunoașterea dreptului pretins poate fi înaintată în termen de 30 de zile de la data comunicării actului administrativ în instanța de contencios administrativ.

26. De asemenea, Curtea observă că articolul 60 alin.(3) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public prevede expres că actul administrativ de sancționare disciplinară **poate fi atacat** de către

DECIZIE DE INADMISSIBILITATE A SESIZĂRII NR. 61g/2016
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE A ART. 17 ALIN.(1) LIT. C)
DIN LEGEA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV
(termenul de contestare în instanța de judecată a actelor administrative)

funcționarul public **în instanța de contencios administrativ** în modul stabilit de lege.

27. Astfel, prin prisma prevederilor enunțate, Curtea reține că dispozițiile articolului 17 alin.(1) lit. c) din Legea contenciosului administrativ în mod evident nu aduc atingere accesului liber la justiție și nici dreptului la un proces echitabil, consacrate de articolul 20 din Constituție, deoarece nu înlătură posibilitatea de a beneficia de drepturile și garanțiile procesuale instituite prin lege, în cadrul unui proces judecat de către o instanță independentă, imparțială și stabilită prin lege, într-un termen rezonabil.

28. În același timp, Curtea observă că, în esență, sesizarea cuprinde o analiză a normei contestate în raport cu alte prevederi legale, fapt care excede domeniului jurisdicției constituționale.

29. Prin urmare, în temeiul celor expuse *supra*, Curtea menționează că excepția de neconstituționalitate este nefondată și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (1) și (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și pct. 28 lit. d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 17 alin. (1) lit. c) din Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000, ridicată de Nicolae Gîrbu în dosarul civil nr.3-108/2016, pendinte la Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Alexandru TĂNASE

Chișinău, 14 iunie 2016
DCC nr.36
Dosarul nr.61g/2016